

DELÅRSRAPPORT Q3-2017

Virksomhetens art/lokalisering

Selskapet driver forsikringsvirksomhet med lokal forankring og styring. Selskapet har forretningslokaler i 1. etasje i AMFI Surnadal, med universell utforming.

Selskapet ble stiftet i 1849, og har hatt de samme lokaliteter siden høsten 2001. Kontorene og møterommet ble renoveret i 2012, og fremstår som moderne og tilpasset Gjensidige sitt betjeningskonsept for lokalkontorer.

Organisasjon

Selskapet har 3 kunderådgivere og en daglig leder. Selskapet har avtale med Hemne Gjensidige som bistår med salgsledelse. Vi har også avtale med Halså/Tingvoll og Hemne Gjensidige om gjensidig bistand med ansatte dersom det oppstår sykdom og hendelser som gjør dette nødvendig. Selskapet har egen valgkomite, samt styre med 5 medlemmer. Selskapet har i henhold til kravene i Solvency II, etablert funksjoner for risikostyring, compliance og internrevisjon.

Ytre miljø

Virksomheten driver ikke virksomhet som forurensar det ytre miljøet.

Arbeidsmiljø

Styret mener at arbeidsmiljøet i selskapet, herunder det fysiske miljøet, er godt.

Likestilling

Bedriften har 4 ansatte fordelt på 2 kvinner og 2 menn. Styret består av 3 kvinner og 2 menn. Styret har ut fra en vurdering av antall ansatte og stillingskategorier ikke funnet det nødvendig med spesielle tiltak hva angår likestilling. Det tas hensyn til likestilling i styre- og komitesammensetning.

Forsknings- og utviklingsaktiviteter

Drives p.t. ikke i selskapet.

Hovedtrekk

(fra Q2-17)

- Svært lave erstatningskostnader, stabil inntektside
- Høy avkastning på verdipapirporteføljen

Porteføljeutvikling

	30.9.16	31.12.16	30.9.17
Samlet portefølje (mill kr)	37.990	37.974	39.086

Dette tilsvarer en økning på 2,9 % de siste 12 månedene.

Resultatutvikling

Nettoinntekt finans	kr 4.088.241
Forsikringsvirksomheten	kr 2.211.280

Totalresultat før skatt

Kr 6.299.521

Skattekostnad

kr 1.021.432

Forvaltning av finansielle eiendeler

Formuesforvaltning AS forestår kapitalforvaltningen vår etter nærmere fastsatte regler/forvaltningsplan.

Finansavkastning

Gjennomsnittlig avkastning på våre verdipapirer er på 7 % pr Q3-17.

Forsikrings- og forretningsrisiko

Skadeprosenter	siste 12 mnd	50,2
	siste 36 mnd	47,6
	siste 60 mnd	50,1

Dette er skadetall som slår veldig positivt ut for selskapet. Premiefastsettelse foretas av Gjensidige Forsikring ASA.

Markedsrisiko

Den gode utviklingen på avkastning på våre verdipapirer fortsetter også i Q2. Forsikringsvirksomheten gir også god avkastning hittil i år, og vi opplever god vekst i vår totale portefølje.

Motpartsrisiko

Ansees som lav. Formuesforvaltning AS foretar kapitalplassering etter nærmere bestemmelser mht eksponering. Det er inngått avtale med selskapet om aktiv forvaltning av midlene. Styret har vedtatt en nøktern plan med begrenset risiko når det gjelder kapitalforvaltning.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er tap som skyldes svakheter eller feil ved prosesser og systemer, feil begått av ansatte, eller eksterne hendelser.

Risikoen ansees som minimal. Med innføring av de nye funksjonene med internrevisjon, compliance- og risikostyring anser vi å være enda tryggere på å ha lav operasjonell risiko.

Hendelser etter balansedagen

Styret kan ikke se at det har oppstått vesentlige hendelser etter balansedagen som kan ha innvirkning på fremtidig drift.

Fortsatt drift/Utsikter framover

Styret mener det foreligger godt grunnlag for videre drift av selskapet.

Ny hovedavtale er inngått med vår samarbeidspartner Gjensidige Forsikring ASA, og denne gir oss gode muligheter for fortsatt gode resultater for selskapet.

Surnadal, 30.9.17/28.11.17

Sivert Moen
Styreleder

Ellbjørg Haugen Larsen
nestleder

Iren Krangnes Berset

Ivar Melkild

Bente Krangnes Edvardsen

Stig Sæter
Daglig leder

Signert elektronisk

Resultatregnskap	M/K isolert	M/K isolert	YTD	YTD	YTD forrige år
Gjensidige Forsikring Sumadøl	Q3 2017	Q3 2016	1.1.-30.09.2017	1.1.-30.09.2016	1.1.-31.12.2016
TEKNISK REGNSKAP FOR SKADEFORSIKRING					
Premieinntekter					
Opplynte bruttopremier	1 947 219	1 502 544	5 699 815	5 680 305	7 588 453
Gjærforsikringsandel av opplynte bruttopremier	-284 320	-315 360	-846 878	-940 136	-1 241 055
Sum premieinntekt for egen regning	1 662 899	1 187 184	4 852 937	4 740 172	6 347 398
Andre forsikringsrelaterte inntekter	879 792	784 478	2 463 818	2 683 096	3 517 620
Erstatningskostnader					
Brutto erstatningskostnader	-150 439	-517 557	-649 452	-133 816	-313 522
Gjærforsikringsandel av brutto erstatningskostnader	0	0	0	(550 000)	-550 000
Sum erstatningskostnader for egen regning	-150 439	-517 557	-649 452	-683 816	-863 522
Forsikringsrelaterte driftskostnader					
Salgskostnader	0	0	0	0	-1 428 238
Forsikringsrelaterte adm. kostnader inkl. provisjon mottatt gjærforsikring	-411 405	-409 765	-1 328 290	-1 261 122	-210 079
Muttatte provisjoner for avgitt gjærforsikring	0	0	0	0	0
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	-411 405	-409 765	-1 328 290	-1 261 122	-1 638 318
Andre forsikringsrelaterte driftskostnader	-915 562	-900 938	-3 119 835	-2 915 439	-3 642 464
RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP	854 684	543 702	2 211 280	2 659 890	3 718 775
IKKE-TEKNISK REGNSKAP					
Netto inntekter fra investeringer					
Realiserbart og utbytte m.v. på finansielle eiendeler	43 796	195 917	52 798	162 642	363 092
Netto differansierbart fra eierdom	0	0	0	0	0
Værdierendringer på investeringer	660 020	760 050	3 892 014	-2 179 737	-201 329
Realisert gevinst og tap på investeringer	456 663	-325 808	473 744	2 210 757	1 156 145
Administrasjonskostnader knyttet til investeringer herunder omkostnader	-53 220	-79 561	-158 187	-134 413	-270 767
Sum netto inntekter fra investeringer	1 104 259	350 598	4 019 379	-40 711	1 047 141
Andre inntekter	21 351	35 729	66 871	107 042	144 545
RESULTAT AV IKKE-TEKNISK REGNSKAP	1 125 610	386 327	4 086 250	66 331	1 191 687
PERIODENS RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD	1 980 294	1 130 027	8 280 621	2 626 221	4 910 462
Skattekostnad	-279 710	-238 250	-1 021 432	-737 309	-1 048 864
RESULTAT FØR ANDRE RESULTATKOMPONENTER	1 700 585	891 777	7 259 189	1 888 912	3 861 598
Andre resultatkomponenter					
Poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet					
Ny måling av netto ytellesbasert pensjonsforpliktelser eierdel	0	0	0	0	-302 966
Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet	0	0	0	0	75 742
Sum poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet	0	0	0	0	-227 224
TOTALRESULTAT	1 700 585	891 777	7 259 189	1 888 912	3 634 374

Balanse	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
Gjensidige Forsikring Sumadøl			
EIENDELER			
Aksjer og andeler i tilknyttede foretak			
Aksjer og andeler i tilknyttede selskap	1 800 000	1 800 000	1 800 000
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
Andre finansielle eiendeler			
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler	36 514 818	31 429 087	22 529 121
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast nominellverdi	18 871 605	14 662 378	14 733 634
Sum investeringer	57 186 423	47 891 465	49 032 955
Gjærforsikringsandel av forsikringstekniske bruttoavsetning i skadefors.			
Gjærforsikringsandel av brutto avsetning	294 920	315 351	0
Gjærforsikringsandel av brutto avsetning	0	0	0
Sum gjærforsikringsandel av forsikringstekniske bruttoavsetninger	294 920	315 351	0
Fordringer			
Andre fordringer	2 294 120	751 580	462 255
Sum fordringer	2 294 120	751 580	462 255
Andre eiendeler			
Anlegg og utstyr	1 048 593	1 569 729	1 607 957
Kasse, bank	6 193 851	10 791 979	11 232 349
Eiendeler ved skatt	0	0	0
Pensjonsmidler	1 859 000	1 391 092	1 859 000
Sum andre eiendeler	9 101 444	13 652 801	14 720 706
Andre forskuddsbetalte kostnader og opplynte ikke mottatte inntekter	0	24 219	0
SUM EIENDELER	88 865 818	62 636 725	64 235 916
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER			
Opplynte egenkapital			
Avsetning til naturskadefond	9 822 907	6 408 140	9 457 096
Avsetning til garantifondet	333 154	328 419	333 154
Annem opplynte egenkapital	50 033 721	44 072 268	45 121 443
Andre fond	1 832 732	1 725 732	1 708 732
Sum opplynte egenkapital	62 022 514	52 534 559	56 620 425
Forsikringsforpliktelser brutto			
Avsetning for ikke opplynte bruttopremier	3 848 843	3 759 563	3 551 466
Brutto erstatningsavsetning	824 919	1 281 521	1 027 203
Sum forsikringsforpliktelser brutto	4 673 762	5 041 084	4 578 669
Avsetninger for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	809 090	1 077 444	949 555
Forpliktelser ved skatt			
Forpliktelser ved periodisk skatt	1 430 642	800 258	738 321
Forpliktelser ved utsett skatt	1 621 261	1 678 480	1 621 261
Andre avsetninger for forpliktelser			
Sum avsetninger for forpliktelser	3 860 993	3 556 182	3 309 137
Forpliktelser			
Avskutt ikke betalt utbytte	922 490	932 524	922 490
Andre forpliktelser	402 884	389 211	1 566 269
Sum forpliktelser	1 325 374	1 321 735	2 488 759
Andre pålypte kostnader og mottatte ikke opplynte inntekter	185 798	184 776	245 688
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	68 865 818	62 636 725	64 235 916

OPPSTILLING AV ENDRINGER I EGENKAPITAL Gjensidige Forsikring Surnadal

Kroner	Naturskadefond	Garantiordning	Andre fond	Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpl./-eiend.	Annen opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital per 31.12.2015	6 268 598	326 419	1 847 732	(2 061 509)	44 384 407	50 765 647
1.1.-30.09.2016						
Resultat før andre resultatkomponenter	139 542	-	-	-	1 749 370	1 888 912
Andre resultatkomponenter						
Poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet						
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel				-	-	-
Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet				-	-	-
Sum poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet				-	-	-
Sum andre resultatkomponenter	-	-	-	-	-	-
Totalresultat	139 542	-	-	-	1 749 370	1 888 912
Utbetalt/vedtatt kunde utbytte						
Til / fra andre fond			(122 000)			(122 000)
Egenkapital 30.09.2016	6 408 140	326 419	1 725 732	(2 061 509)	46 133 777	52 532 559
1.1.-31.12.2016						
Resultat før andre resultatkomponenter	188 498	6 735	-	-	3 666 365	3 861 598
Andre resultatkomponenter						
Poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet						
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel				(302 966)	-	(302 966)
Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet				75 742	-	75 742
Sum poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet				(227 224)	-	(227 224)
Sum andre resultatkomponenter	-	-	-	(227 224)	-	(227 224)
Totalresultat	188 498	6 735	-	(227 224)	3 666 365	3 634 374
Utbetalt/vedtatt kunde utbytte					(927 747)	(927 747)
Til / fra andre fond			(147 000)			(147 000)
Endring utsatt skatt sikkerhetsavsetning					287 151	287 151
Egenkapital 31.12.2016	6 457 096	333 154	1 700 732	(2 288 733)	47 410 176	53 612 425
1.1.-30.09.2017						
Resultat før andre resultatkomponenter	365 812	-	-	-	4 912 278	5 278 090
Andre resultatkomponenter						
Poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet						
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel				-	-	-
Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet				-	-	-
Sum poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet				-	-	-
Sum andre resultatkomponenter	-	-	-	-	-	-
Totalresultat	365 812	-	-	-	4 912 278	5 278 090
Utbetalt/vedtatt kunde utbytte						
Til / fra andre fond			(68 000)			(68 000)
Egenkapital 30.09.2017	6 822 907	333 154	1 632 732	(2 288 733)	52 322 454	58 822 514

Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	1.1.-30.09.2017	1.1.-30.09.2016	1.1.-31.12.2016
Innbetalte premier direkte forsikring	5 995 192	5 910 229	7 807 887
Utbetalte gjensikringspremier	-1 131 559	-1 255 497	-1 241 055
Utbetalte erstatninger og forsikringsytelser dir. forsikring	-852 135	-876 201	-1 309 225
Innbetalte gjensikringsoppgjør for erstatninger og forsikringsytelser			
Avvikling av reasuranseringen			
Betalte driftskostnader	-2 596 679	-2 554 592	-3 037 932
Netto finansinntekter	3 137	155 033	372 657
Betalte skatter	-329 611	-283 720	-351 038
Utb utbytte/vedtatt kundeutbytte	-837 772		
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	180 535	1 096 302	2 041 294
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter:			
Netto kontantstrøm lån til kunder mv			
Netto kontantstrøm av aksjer og andeler i andre selskaper	-350 272	835 020	794 523
Netto kontantstrøm av obligasjoner	-5 196 251	-96 981	-306 652
Netto kontantstrøm av sertifikater			
Netto kontantstrøm av eiendom			
Netto kontantstrøm av andre verdipapirer med kort løpetid			
Netto kontantstrøm andre kredittinstitusjoner			
Netto kontantstrøm av driftsmidler mv	375 000	-39 900	-158 855
Netto kontantstrøm andre finansielle eiendeler			
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-5 171 623	698 138	329 016
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter:			
Utbetalinger i f.m. skadet byggende fond/andre fond	-68 000	-122 000	-147 000
Utbetalinger i f.m. skadeforsikr selskapenes garantiordning			
Innbetalinger i f.m. Skadeforsikr selskapenes garantiordning			
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	-68 000	-122 000	-147 000
Netto kontantstrøm for perioden	-5 058 988	1 672 440	2 223 310
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-5 058 988	1 672 440	2 223 310
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens beg	11 252 849	9 029 539	9 029 539
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	6 193 861	10 701 979	11 252 849

1. REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapene pr. 3. kvartal 2017, som er avsluttet 30. september 2017, er utarbeidet etter de samme regnskapsprinsipper som er lagt til grunn i årsregnskapet for 2016.

Regnskapet pr. 3. kvartal 2017 er utarbeidet i samsvar med IAS 34 Delårsrapportering. Delårsregnskapet omfatter ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap, og bør leses i sammenheng med regnskapet for 2016.

Nye standarder og fortolkninger ennå ikke vedtatt:

En rekke nye standarder, endringer i standarder og fortolkninger er utgitt for regnskapsår som begynner etter 1. januar 2016, og har ikke blitt anvendt ved utarbeidelsen av dette selskapsregnskapet. De som kan være relevante for selskapet er angitt nedenfor. Selskapet planlegger ikke å implementere disse standardene tidlig.

IFRS 9 Finansielle instrumenter (2014)

IFRS 9 introduserer nye krav til klassifisering og måling av finansielle eiendeler, inkludert en ny forventet tapsmodell for innregning av verdifall, samt endrede krav til sikringsbokføring.

IFRS 9 inneholder tre primære målekategorier for finansielle eiendeler: amortisert kost, virkelig verdi over andre inntekter og kostnader samt virkelig verdi over resultatet. Finansielle eiendeler vil bli klassifisert som enten til amortisert kost, til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader eller til virkelig verdi over resultatet, avhengig av hvordan de styres og hvilke kontraktuelle kontantstrømssegenskaper de har.

IFRS 9 introduserer et nytt krav i forbindelse med finansielle forpliktelser: øremerket til virkelig verdi, hvor endringer i virkelig verdi som kan henføres til forpliktelsens kredittrisiko, presenteres i andre inntekter og kostnader heller enn i resultatet. Ifølge gjeldende regler, skal verdifall ved kredittap bare innregnes når objektive bevis for tap eksisterer. Nedskrivninger i henhold til IFRS 9 skal måles ved hjelp av en forventet tapsmodell, i stedet for en inntrådt tapsmodell som i IAS 39. Nedskrivningsreglene i IFRS 9 vil være gjeldende for alle finansielle eiendeler målt til amortisert kost eller til virkelig verdi med endringer i virkelig verdi innregnet i andre inntekter og kostnader. I tillegg er låneitssagn, finansielle garantier og leasingfordringer innenfor rammen av standarden. Målingen av avsetning for forventet tap på finansielle eiendeler avhenger av om kredittrisiko siden førstegangsinnregning har økt betydelig. Ved førstegangsinnregning og hvis kredittrisikoen ikke har økt betydelig, bør avsetningen tilsvare 12 måneders forventet tap. Dersom kredittrisikoen har økt betydelig, bør avsetningen tilsvare livsvarig forventet kredittap. Denne totrinns tilnærmingen erstatter dagens kollektive tapsmodell. For individuelle tap er det ingen vesentlige endringer i reglene i forhold til dagens regler. IFRS 9 gjelder med virkning fra 1. januar 2018.

Endringer i IFRS 4 som anvender IFRS 9 Finansielle instrumenter IFRS 4 Forsikringskontrakter (2016)

IFRS 9 omhandler regnskapsføring av finansielle instrumenter og trer i kraft for regnskapsperioder som begynner på eller etter 1. januar 2018. Endringene i IFRS 4 gir foretak som hovedsakelig driver forsikringsvirksomhet muligheten til å utsette ikrafttredelsesdato for IFRS 9 til 1. januar 2021. Effekten av en slik utsettelse er at de berørte enheter kan fortsette å rapportere i henhold til eksisterende standard, IAS 39 Finansielle instrumenter.

IFRS 15 Inntekter fra kundekontrakter (2014)

IFRS 15 Inntekter fra kundekontrakter omfatter alle kontrakter med kunder, men hvor blant annet forsikringskontrakter er unnlatt.

I den grad slike kontrakter inneholder flere tjenesteytelser eller det utføres andre tjenester som er nært knyttet til forsikringsvirksomheten, kan dette ha betydning for inntektsføring i selskaps regnskap. Ikrafttredelse av IFRS 15 er 1. januar 2018. Vår foreløpige vurdering er at tjenester ulover hva som er dekket av IFRS 4 om forsikringskontrakter utgjør en uvesentlig del av inntekten. Vår foreløpige vurdering er at standarden ikke er forventet å ha en vesentlig innvirkning på selskaps finansregnskap.

IFRS 16 Leieavtaler (2016)

IFRS 16 krever at alle kontrakter som tilfredsstiller definisjonen til en leieavtale skal rapporteres i leietakers balanse som rett-til-bruk eiendeler og leieforpliktelser. Tidligere klassifisering av leieavtaler som enten operasjonell eller finansiell leieavtale er fjernet. Kortsiktige leieavtaler (mindre enn 12 måneder) og leie av eiendeler med lav verdi er unnlatt fra kravene. En leietaker skal innregne en rett-til-bruk eiendelen og en leieforpliktelse. Renteeffekten av diskontering av leieforpliktelsene skal presenteres separat fra avskrivningskostnaden av bruksrettighetene.

Avskrivningskostnaden vil presenteres sammen med selskaps øvrige avskrivninger, mens renteeffekten av diskontering vil presenteres som en finanspost. Ikrafttredelse av IFRS 16 er 1. januar 2019. Standarden forventes å ha effekt på selskaps finansregnskap, gjennom en vesentlig økning av selskaps innregnede eiendeler og forpliktelser og ved potensielt å påvirke presentasjonen og periodiseringen av innregningen i resultatregnskapet.

IFRS 17 Forsikringskontrakter (2017)

IFRS 17 Forsikringsavtaler fastsetter prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger vedrørende forsikringskontrakter. IFRS 17 er en kompleks standard som inneholder noen grunnleggende forskjeller i forhold til gjeldende regnskapsregler for måling av forsikringsforpliktelser og premieinntekter. Forsikringskontrakter vil bli innregnet til en risikjustert nåverdi av fremtidige kontantstrømmer pluss et beløp som representerer ikke oplyst gevinst i porteføljen (kontraktsmessig servicemargin). Hvis en portefølje av kontrakter er eller blir tapsgivende, vil tapet bli innregnet umiddelbart. Forsikringsinntekter, forsikringsutgifter og forsikringsrelaterte finansielle inntekter eller utgifter vil bli presentert separat. IFRS 17 trer i kraft 1. januar 2021. Standarden forventes å påvirke selskaps regnskap, gjennom en betydelig endring i måling og presentasjon av inntekter og kostnader.

Utarbeidelsen av regnskapet i samsvar med IFRS og anvendelsen av de valgte regnskapsprinsipper innebærer at daglig leder i samarbeid med styret må foreta vurderinger, utarbeide estimater og anvende forutsetninger som påvirker balanseført verdi av eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. Estimater og de tilhørende forutsetningene er basert på historisk erfaring og andre faktorer som er vurdert å være forsvarlig basert på de underliggende forholdene. Faktiske tall kan avvike fra disse estimatene. Estimater og de tilhørende forutsetninger blir gjennomgått regelmessig. Endringer i regnskapsmessige estimater innregnes i den perioden estimatene endres hvis endringen kun påvirker denne perioden, eller både i den perioden estimatene endres og i fremtidige perioder hvis endringene påvirker både eksisterende og fremtidige perioder.

De vesentligste vurderingene ved anvendelse av selskaps regnskapsprinsipper og de viktigste kildene til usikkerhet i estimatene er de samme ved utarbeidelsen av delårsregnskap som i årsregnskapet for 2016.

Det er ikke gjennomført full eller begrenset revisjon av delårsregnskap og delårsberetning.

NOTER

1. Egenkapital

Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/øiendel

Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/øiendel består av avkastning på pensjonsmidler samt gevinster/tap som oppstår ved endring av de aktuarielle forutsetninger som benyttes ved beregning av pensjonsforpliktelse

2. Transaksjoner med samarbeidende selskaper

Gjensidige Forsikring Sunadal opererer som agent på vegne av Gjensidige Forsikring ASA. For disse tjenestene mottas det provisjoner. For de tjenester Gjensidige Forsikring ASA yter Gjensidige Forsikring Sunadal ved å drite og reassurere brannforretning, utbetales kostnadsrefusjoner til Gjensidige Forsikring ASA.

3. Segment

Gjensidige Forsikring Sunadal tilbyr brannforsikringsprodukter og tilhørende naturskadeforsikring rettet mot privatkunder, landbruk og næringsliv i sitt geografiske konsesjonsområde.

4. Finansielle øiendeler og forpliktelser

Virkelig verdi

Finansielle øiendeler og forpliktelser som innregnes til virkelig verdi har balanseført verdi lik den verdi den enkelte øiendel/forpliktelse kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle instrumenter og i hvilken grad de handles i aktive markeder. Instrumenter klassifiseres i sin helhet i en av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå av verdsettelsesinformasjon som er betydningsfull for verdsettelsen av instrumentene.

Nedenfor redegjøres for de ulike verdsettelsesnivåene og hvilke finansielle øiendeler/forpliktelser som inngår på hvilke nivåer

Kvoterte priser i aktive markeder

Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en øiendel/forpliktelses virkelige verdi. En finansiell øiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på kvoterte priser i aktive markeder dersom virkelig verdi er fastsatt basert på priser som er enkelt og regelmessig tilgjengelige og representerer faktiske og regelmessig forekommende markedstransaksjoner på amlengdes avstand. Finansielle øiendeler/forpliktelser som verdsettes basert på kvoterte priser i aktive markeder klassifiseres som nivå én i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle øiendeler er klassifisert som nivå én i verdsettelseshierarkiet:

- Børsnoterte aksjer
- Stats- og statsgaranterte obligasjoner/verdpapirer med fast avkastning
- Børsnoterte fond (ETF)

Verdsettelse basert på observerbare markedsdata

Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi av finansielle øiendeler/forpliktelser fortrinnsvis ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedsdata

En finansiell øiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på observerbare markedsdata dersom virkelig verdi er fastsatt med referanse til priser som ikke er kvoterte, men som er observerbare enten direkte (som priser) eller indirekte (derivert fra priser).

Følgende finansielle øiendeler/forpliktelser er klassifisert som nivå to i verdsettelseshierarkiet:

- Valutaterminer, aksjepsjoner, fremtidige rentleavtaler og valutawapper hvis virkelige verdi er derivert fra verdien av underliggende instrumenter. Derivatene i disse kategoriene verdsettes ved hjelp av allment brukte verdsettelses-meto-der for derivater (opsjonsprisindeksmodeller etc.)
- Aksjefond, obligasjonsfond, hedgefond og kombinasjons-fond hvis virkelige verdi er bestemt på bakgrunn av verdien av instrumentene som fondene har investert i
- Serifikater, obligasjoner og indeksobligasjoner som ikke er noterte, eller som er noterte, men hvor det ikke forekommer regelmessige transaksjoner. De unoterte instrumentene i disse kategoriene verdsettes basert på observerbare rentekurver og eslimert kredittspred der hvor det er aktuell.

Verdsettelse basert på ikke-observerbare markedsdata

Når verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata er tilgjengelige, verdsettes finansielle øiendeler/forpliktelser ved hjelp verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata.

En finansiell øiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på ikke-observerbare markedsdata dersom virkelig verdi er fastsatt uten å være basert på kvoterte markedsdata, og heller ikke er basert på observerbare markedsdata. Finansielle øiendeler/forpliktelser som er verdsatt basert på ikke-observerbare markedsdata er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle øiendeler er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet:

- Unoterte private equity-investeringer (PE). PE-investeringene som ikke er organisert som fond verdsettes ved hjelp av kontantstrømsanalyser, prismultipler og nylige markedstransaksjoner. PE-investeringene som er organisert som fond verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier (Net Asset Value) fra fondsforvaltere i henhold til IPEV-retningslinjer (International Private Equity and venture capital Valuation) fastsatt av Equity Venture Capital Association. NAV-verdiene fastsettes av fondsforvaltere ved hjelp av den/de verdsettelsesmetoder i IPEV-retningslinjene som anses som best egnet til å estimere virkelig verdi, gitt de faktiske omstendigheter for hver underliggende investering. På grunn av sen rapportering fra fondene benyttes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering. NAV-verdiene justeres deretter for objektive hendelser i de enkelte fond siden forrige rapporteringsdato. Den typiske objektive hendelse er utvikling i verdi på underliggende børsnoterte selskaper siden siste rapportering fra fondet.
- Eiendomsfond. Eiendomsfondene verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier fra fondsforvaltere. På grunn av sen rapportering fra fondene benyttes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering.
- Selskapets innskutte egenkapital i Gjensidige Pensjonskasse. Innskutt egenkapital er verdsatt til pålydende.

Verdsettelsesprosess finansielle øiendeler klassifisert som nivå tre

Investeringansvarlig i samråd med daglig leder fastsetter hvilke verdsettelsesmodeller som skal benyttes ved verdsettelse av finansielle øiendeler klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet. Evaluering av modellene gjøres ved behov. Investeringenes virkelige verdier og resultater samt overholdelse av fastsatte rammer rapporteres ukentlig til daglig leder samt månedlig til styret.

Sensitivitet finansielle eiendeler nivå tre

Sensitivitetsanalysen for finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata viser resultateffekten av realistiske og plausible markedsutfall. Generelle markedsnedganger eller forverrede framlidsutsikter kan påvirke forventning om fremtidige kontantstrømmer eller anvendte multipler som igjen vil medføre at verdien reduseres. Et verdifall på ti prosent anses som et realistisk og plausibelt markedsutfall for både aksjer og andeler og obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning som inngår i nivå tre i verdsettelseshierarkiet

Finansielle eiendeler og forpliktelser

	Balansert verdi 30.09.2017	Virkelig verdi 30.09.2017	Balansert verdi 30.09.2016	Virkelig verdi 30.09.2016
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	36 514 818	36 514 818	31 429 087	31 429 087
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	18 871 605	18 871 605	14 662 378	14 662 378
Finansielle eiendeler som holdes til forfall				
Obligasjoner som holdes til forfall				
Utlån og fordringer				
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning klassifisert som lån og fordringer				
Utlån				
Fordringer i forbindelse med direkte forretning og gjenforsikring	2 579 040	2 579 040	1 067 241	1 067 241
Andre fordringer	1 859 900	1 859 900	1 391 092	1 391 092
Forskuddsbetalte kostnader og opplyente ikke mottatte inntekter			24 219	24 219
Kontanter og bankinnskudd	6 193 861	6 193 861	10 701 979	10 701 979
Sum	66 019 224	66 019 224	59 275 997	59 275 997
Finansielle forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til amortisert kost				
Ansvarlig lån				
Andre forpliktelser	5 186 145	5 186 145	4 877 917	4 877 917
Forpliktelser i forbindelse med forsikring og gjenforsikring	-	-	-	-
Påløpte kostnader og mottatte, ikke opplyente inntekter	185 795	185 795	184 776	184 776
Forpliktelser innen konsernet				
Sum	5 371 940	5 371 940	5 062 693	5 062 693

Verdsettelseshierarki 30.09.2017	Nivå 1 Kvoterte priser i aktive markeder	Nivå 2 Verdsett, teknisk basert på obs. markedsdata	Nivå 3 Verdsett, teknisk basert på ikke obs. markedsdata	SUM
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler		27 803 906	10 510 912	38 314 818
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning		18 871 605		18 871 605
Finansielle eiendeler målt til amortisert kost				
Obligasjoner som holdes til forfall				
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning klassifisert som lån og fordringer				
Utlån				
Finansielle forpliktelser				
Finansielle forpliktelser målt til amortisert kost				
Ansvarlig lån				

